

LANG GELEDEN, HOOG IN DE ÖTZTALER ALPEN

Hij liep en neuriede zachtjes het 'Heilige Lied'. Dit was de laatste dag van zijn leven. Het was goed zo. Zijn leven was voorbij. Hij was ouder geworden dan wie ook. De goden waren hem gunstig gezind geweest.

Voor het laatst liep hij het pad langs de lariksen dat hij zo vaak bewandeld had met zijn kudde. De honden als gezelschap, een tamme roofvogel op zijn schouder. Helder van geest in de ijle berglucht. Op weg naar zijn eindbestemming.

Hij had een goed leven gehad, vond hij. Hij had een bruine beer gedood en zijn vrouwen kind op kind geschonken. Sterke, dappere zonen en flinke dochters. Hij had zijn bezit vermeerderd. Zijn voorouders konden trots op hem zijn. Hij zou met eer overladen worden daarginds. Als geschenk bracht hij hun het drakenbot, dat hem zo lang gevrijwaard had voor ongeluk.

Hij bleef staan. Dit was de plek waar hij vaak zijn zaad vermorst had tijdens de lange periodes waarin hij weg van huis was. Het was een beschutte plek die vol bijzondere bomen, struiken en zoetgeurende planten en bloemen stond. Een lusthof, zoals de plaats waar hij straks naartoe ging om er voor altijd te blijven. Nog eenmaal laafde hij zich aan de bron onder de hopbeuk.

Zijn pijnen van de laatste winters waren vergeten. De medicijnman had niets meer voor zijn rug, zijn heup en zijn knie kunnen doen. 'Je bent oud en versleten,' had die tegen hem gezegd. Ook zijn tanden waren weggesleten door het jarenlange kauwen op repen gedroogd rendier vlees.

Hij plukte zonder erbij na te denken een paar bessen en stak ze in zijn mond. Was dat wel goed op dit moment? Hij wist het niet. Hij moest rein zijn. En zijn gedachten ernstig bepalen bij zijn laatste gang.

Stuk voor stuk haalde hij zich, zoals de voorschriften luiden, de hoogtepunten uit zijn lange bestaan voor de geest. Zijn eerste vrouw, de geboorte van zijn eerste kind. Het eerbetoon van de stamoudste na

zijn strijd met de draak – goden en mensen vijandig gezind – die hem onschendbaar had gemaakt. Op die ene kleine plek na waar zich een lindeblad tussen zijn kleren bevonden had.

Aan de strijd met de vijand bewaarde hij gemengde herinneringen. Hij was een Held geweest, maar de vijand vol listen. Die had hun huizen in brand gestoken, hun vrouwen geroofd en hun heiligdommen onteerd. Dat was een zware tijd geweest. Lang geleden.

Hij wist het alleen nog maar omdat hij het verhaal zo vaak doorverteld had. Hij was de enige van zijn stam die zich het brute geweld van het door honger gedreven leger van grote blonde mannen, vrouwen en kinderen nog herinnerde. Nog even en dan zou ook hij er niet meer zijn.

Hij zou een wereld verlaten van graanakkers, voedselschuren, houten huizen en kudde schapen, terwijl zijn voorvaderen nog rondgetrokken hadden, geen vee hadden gehouden en niets verbouwd hadden. Hij zou ze daar in die betere wereld heel wat te vertellen hebben. Zouden ze hem geloven? Wel als ze het drakenbot zagen.

Eén ding zat hem nog dwars. Bij zijn geboorte was zijn moeder door een grotbewoonster voorspeld dat haar zoon onsterfelijk zou zijn. Hij was wel erg oud geworden, maar nu ging hij toch echt sterven. Alleen de goden waren onsterfelijk.

Zijn levenscirkel was rond. Hij wilde graag sterven. Het was nu tijd om heen te gaan. Hij bereidde zich voor op zijn dood en begon zich van zijn uitrusting te ontdoen. Even later lagen zijn tondeldoos, zijn vuurkorf van berkenbast, zijn koperen bijl, zijn pijlenkoker en zijn vuurstenen dolk in een kring om hem heen. Als laatste haalde hij de drank die de medicijnman hem had meegegeven voor zijn overgang naar de andere wereld uit zijn geitenleren rugzak. Drakenbloed.

‘Op het leven!’

Hij legde zijn hand op zijn hart en bracht de drinkhoorn naar zijn mond. Toen zette hij het ‘Lied van de Dood’ in. De zoevende pijlpunt die hem vlak naast zijn linker schouderblad raakte, voelde hij niet meer. De voorvaderen hadden hem herkend als een der hunnen aan de voorhuid in het leren zakje om zijn hals. Ze haalden hem juichend binnen.

De portier van het Archeologisch Museum van Zuid-Tirol wiste het zweet van zijn voorhoofd. Het was nog vroeg en toch had hij het al warm in zijn t-shirt en het stalen korset daaronder. Maar de stoep van het museum moest nu eenmaal geveegd vóór het publiek arriveerde. Zeker vandaag. Het was feest in Bolzano en vooral de Duitse bezoekers stelden prijs op een schone stoep.

Een kleine pauze mocht hij zich evenwel permitteren, vond hij, terwijl hij op zijn bezem leunde en zijn blik door het stille, eeuwenoude straatje liet dwalen. Voor een invalide was hij bevoorrecht. Een baan, een portierswoning en bescheiden inkomsten. Hier was hij nodig.

Zeker na dat akkefietje vlak na de vakantie. Een gek met een mes, in een leren motorjack. Hij was er eigenlijk op tegen, maar op aandringen van zijn vrouw had hij na lang wikken en wegen toch maar een pistool gekocht, van een Albanees in een barretje aan de overkant van de rivier.

‘Sepp, lieverd,’ had zijn vrouw gezegd, ‘ik heb géén zin om al weduwe te worden. Ik wil nóg zo’n vakantie met je in de bergen doorbrengen.’ Hij had er zowaar van gebloed.

Vorig jaar had hij zijn zin gekregen: naar zee. Ze deden het om en om: zijn lieve, mollige vrouw kleepte zich niet graag uit op het strand. Hem kon het niets schelen dat ze naar zijn korset keken. Het vormde zoveel jaar na dato nog altijd het bewijs van zijn heldhaftig optreden en daar was hij best trots op.

Hij was een toevallige toeschouwer geweest, die avond, het gebeurde zagezegd voor zijn deur. Met zijn rug zou het nooit meer goed komen, maar als hij er toen niet tussen was gesprongen, was er die dag minstens één dode gevallen.

Halfnegen al. Hij moest maar eens verder. Aan zijn armen mankeerde gelukkig niets. De portier pakte de bezem weer op,

het werk was bijna gedaan. Hé, streek daar nou alweer een duif neer? De portier keek eens beter. Het was een envelop, met in duidelijke letters zijn eigen naam! Hij zette de bezem tegen de pui en bukte stram om de brief op te rapen.

Was dit een grap? Met de brief in de hand keek hij links en rechts de straat af. Enkel ruggen van haastige, vroege vogels op weg naar plicht of plezier. Ging het soms weer om een klacht van zijn vervelende buurman, die hem nu al bijna een jaar niet groette? Het leken andere hanenpoten.

Had iemand die brief uit het raam gegooid? Zijn blik ging omhoog en dwaalde langs ramen en erkers met rode hanggeraniums achter smeedijzeren vensterdecoraties. Doodse stilte. Hij haalde zijn schouders op en keek naar de brief.

Een gewone witte envelop, maar toch geen gewone brief. Onder in de rechterhoek voelde hij iets kleins en hards. Onzeker draaide hij de envelop om en om en nam toen een besluit. Een beetje onhandig scheurde hij de envelop met zijn duimnagel open en schudde hem leeg. In zijn open hand lag een kogel. Een begeleidende tekst ontbrak.

De zon brandde nog steeds, maar op zijn armen voelde Sepp Mayr kippenvel opkomen. Toen hij opkeek, zag hij dat het leven om hem heen gewoon doorging, maar de wereld van Sepp Mayr was voorgoed veranderd. Iemand wilde hem dood.

Was een van de haastige ruggen daarstraks niet in een zwart leren jack gestoken geweest?

Toen Niccolò Neonato, werkzaam bij de afdeling Fraude van de Milanese *Guardia di Finanza*, kortweg de *Finanziari*, een uur-tje later die ochtend zijn hotel verliet, waande hij zich even – verblind door de zon – in Jörg Haiders Karinthië. Vrouwen met dikke witte gehaakte kousen, vele lagen geplisseerde rokken, witte pofmouwen en gebloemde sjaals om het hoofd. Mannen met Alpenjagershoedjes in mouwloze vesten, driekwartbroeken en sportkousen.

Maar nee, dat was een oude foto op zijn netvlies, hij bevond zich nu toch echt in Italië! Na een beroepsmatig bezoek aan de Universiteit van Innsbruck (onder zijn nieuwe schuilnaam Albinoni) had de man van de Guardia di Finanza Midden-Europa achter zich gelaten. Sinds gisteravond zat hij in Bolzano, de hoofdstad van Alto Adige of Zuid-Tirol.

Neonato was in het jaarlijkse folklorefestival beland. Een lieblank gebeuren, zoals hij rondkijkend constateerde. Het ruime stadsplein dat zich in een stralende zon vóór hem uitstreckte, was gevuld met één deinende, rumoerige blanke massa in klederdracht waarbij de kleuren rood en groen overheersten.

Fanfares en blaaskapellen met het koper aan de mond en het slagwerk in de hand. Hoeden met kwasten, pluimen, linten, veren en zelfs bloemen. *Schützen* met vaandels in stemmige, historische dracht. Zijn hoofd tolde en zijn oren tetterden.

Olijke zangers met accordeons voor de buik. Koren en dansgroepen met vaandels van de gehuchten uit Val Sarentina, het dal ten noorden van de stad. Boerenzoons en -dochters, boswachters en houthakkers, van het stadsplein op weg naar de weiden langs de rivier.

Neonato liet zich meevoeren door de bonte menigte, de kleurige, smalle middeleeuwse zijstraten van de oude binnenstad door naar de hoofdstraat. Hij was volledig ingesloten. Meisjes met behaarde moedervlekken in de hals boven hun witte, gesteven bloesjes en kruislings voor hun borst gevouwen omslagdoeken keken verlegen van hem weg. Ze waren geen vreemden gewend daar waar ze vandaan kwamen.

De jonge mannen van wie sommige in korte vetleren broeken, *Lederhosen*, die de solide roze dijen van sterke varkensvleseters onthulden, liepen er daarentegen opgetogen bij. Boven grof geruite hemden koppen blozend van bier, wijn of pure opwinding. Groene jagershoedjes met rode linten ten teken van hun vrijgezellenstatus. Het zou wel één grote vrijersmarkt zijn.

Neonato had eigenlijk om de sfeer te proeven eerst nog wat

rond willen neuzen in de stad vóór zijn voorgenomen bezoek aan het Archeologisch Museum van Zuid-Tirol, het startpunt voor zijn onderzoek hier in Bolzano, maar het onverwachte folkloristisch evenement maakte dat onmogelijk.

Na een vluchtige blik op de sierlijk gestuukte gevels van de eeuwenoude koopmanshuizen ter weerszijden van de hoofdstraat dook hij onder de schaduwrijke arcaden of *Lauben* die een overdekte winkelgalerij van bijna een halve kilometer vormden. Een winkel met een prachtige messencollectie, een delicatessenzaak met een verzameling gerookte Tiroler hammen, het befaamde *Bauernspeck* en een antieke apotheek met veel donker hout.

In de elegante boetieks korting op zomerkleding, schoenen en tassen vóór ze op het winterse *Loden*, de *Bergschuh*, de hoeden van hazenbont en de vilten pantoffels zouden overgaan.

Halverwege de winkelgalerij was de kleurrijke middeleeuwse markt met groenten en fruit. Goed voor een andere keer. Hij liep nu maar gewoon door of met de meute mee eigenlijk. Tot hij de etalage van een boekhandel ontdekte.

Gefascineerd bleef hij staan en liet zijn blik over het aanbod dwalen, terwijl de vrolijke feestgangers tegen hem opbotsten. Veel aandacht voor ‘eigen’ cultuur, zag hij. Duits, dialect en de nog steeds springlevende variant van het Reto-Romaans, Ladinisch, een Latijnse volkstaal. Het was Mussolini toch niet helemaal gelukt de *Fremdstämmigen* te verdrijven en Zuid-Tirol volledig te italianiseren, stelde hij tevreden vast.

Terzijde Goethes onvermijdelijke *Italienische Reise*. Neonato lachte. De overpeinzingen van de Meester – bewerkte dagboeken – hadden aangename treinlectuur gevormd tijdens zijn reis van Innsbruck naar Bolzano. De Grote Man was per postkoets op weg geweest naar het zuiden. Op zoek naar zichzelf of op de loop voor zijn vriendin *Frau* von Stein? In elk geval had hij op de elfde september een halve dag halt gehouden in de handelstad Bolzano. De stad was er nog steeds apetrots op.

Neonato voegde zich weer in de stroom, maar vlak voor de

brug over de rivier wist hij los te breken en stapte een eenvoudig pijpenlaatje in, waar de mensen zich verdrongen voor de yoghurt met verse gepureerde vruchten. Zwaarbeladen winkelende huisvrouwen lieten zich zelfs op deze zaterdag niet van hun vaste routine afbrengen.

De man achter de toonbank ('*Griß Gott!*'), hield hem kenmerkend voor een toerist en zei na Neonato's '*Buon giorno!*' zonder van zijn bezigheden op te kijken in een hortend Italiaans: 'Het grootste folkloristisch evenement van heel Zuid-Tirol hier, met paardenmarkt in Val Sarentina na!' En met een vluchtige blik op de massa buiten: 'Meer blaaskapellen dan dorpen bij ons in Tirol.'

Neonato lachte maar wat en stapte na het glas heerlijke vruchtenyoghurt weer naar buiten. Een ogenblik later stond hij in de helle zon tegenover de lange brug over de rivier, die de stad in tweeën deelde en niet alleen geografisch. De Turkse dönerverkoper op de brug markeerde de plaats waar die andere en echtere wereld begon.

Luidruchtige groepen in bonte klederdracht hadden de verstopte hoofdstraat verlaten en zwermden uit naar de waterkant, waar ze zich installeerden op de sappige weiden onder een felblauwe lucht, maar Neonato sloeg rechtsaf.

Hij liet de weiden voor wat ze waren en koos de wat hoger gelegen promenade langs de rivier, die door parkachtig geboomte naar het laat-middeleeuwse slot even buiten de stad voerde: een indrukwekkende burcht op steile rotsen, nog geen twee kilometer naar het noorden, daar waar Val Sarentina begon.

Daarachter, hoog in de Ötztaler Alpen, moest ook hij gelopen en geleefd hebben, de Man uit het Ijs, de gletsjermummie of *Ötzi*, zoals zijn populaire bijnaam luidde sinds hij, nu alweer ruim tien jaar geleden, gevonden werd door een stel Duitse bergwandelaars. In ieder geval was hij daar gestorven. Zeker vijfduizend jaar terug.

Er was in deze stad speciaal voor hem een museum geko-

men, een voormalig bankgebouw dat voor vele tientallen miljoenen euro's verbouwd was. Voor de stad vormde zijn gemummificeerde lichaam immers een enorme toeristische trekpleister. Meer dan een miljoen bezoekers had de prehistorische attractie al getrokken. Voor de honderden medici, microbiologen, antropologen en archeologen, die wereldwijd bij het onderzoek betrokken waren, vormde de mummie een rijke bron van kennis: de gletsjerman werd de belangrijkste archeologische vondst van de twintigste eeuw genoemd.

Voor de onderzoeker die de vondst vanaf het begin zo'n beetje geclaimd had, de Innsbrucker prehistoricus dr. Konrad Spindler, had de gletsjerman de eerste jaren vooral garant gestaan voor prestige, persoonlijke glorie en fors geldelijk gewin dankzij talloze dik betaalde lezingen. De vinders echter, het Neurenbergse echtpaar Helmut en Erika Simon, die zich tijdens een bergwandeling op meer dan 3000 meter hoogte plotseling geconfronteerd zagen met een naakt bovenlichaam dat uit het smeltende gletsjerijs stak, hadden tot nu toe geen cent gezien.

Er was indertijd een enorm getouwtrek geweest om de rechten. Aanvankelijk werd de gletsjermummie als Oostenrijks bezit beschouwd, maar nauwkeurige opmeting van de grens met Italië had uitgewezen dat de gletsjerman aan de Italiaanse kant gevonden was: 92,56 meter verwijderd van de Oostenrijkse grens...

Na een verblijf van zes jaar in het *Institut für Anatomie* in Innsbruck was de mummie voor een reis van 120 kilometer naar Italië vertrokken, tot groot ongenoegen van de Oostenrijkse nationalisten, die dreigden met aanslagen. Ze schenen zich nog steeds niet bij hun verlies neergelegd te hebben.

Neonato bepaalde zich weer tot de orde van de dag. Hij was nu halverwege het wandelpad naar de burcht, waar in de diepte een ingebouwd klein, rond middeleeuws slot met een wijngoed lag. Hier moest hij afslaan en langs een trap naar beneden de binnenstad weer in.

Even later nam een man in een motorjack eveneens de trap naar de straat die in de donkere schaduw lag. De wind was fris. Het verschil tussen zon en schaduw was zeker twintig graden, maar daar schonk de man in het leren jack geen aandacht aan, terwijl hij zijn doelwit op afstand en herhaaldelijk van trottoir wisselend door de bochtige straatjes in de gaten hield.

Hij gaf zich uit voor hoogleraar en noemde zich Albinoni. De Lichtschuwe, een snel gekraakt alias. Hij kon ook maar beter uit de schijnwerpers blijven, die grapjas. Vooral als die *Politiken* met hem klaar waren.

Zijn opdracht was deze man van de Guardia di Finanza te volgen en bij zijn contact in Innsbruck verslag te doen van diens handel en wandel in de stad, waarbij zijn kennis van het Italiaans hem, als Oostenrijker, goed van pas kon komen. Alleen, op die lading achterlijke boeren uit de binnenlanden – juist nu! – had hij niet gerekend. Zoveel volk, dat kon de zaak compliceren. Hij sloeg de hoek om en daar was het streng ogende Archeologisch Museum van Zuid-Tirol dan. Er stond een rij. Ondanks de feestelijkheden in de stad wilden er blijkbaar meer mensen een kijkje nemen.

De politieman ging na een vriendelijk knikje in de richting van de dikke portier op de stoel bij de ingang naar binnen. De man met het leren jack volgde zijn voorbeeld, maar dook even later weg voor de beveiligingscamera's en de controlerende blik van de portier.

Als kunstdief en kunstenaar, of liever grossier in vervalsingen, had hij vroeger heel wat oude musea van binnen bekeken, maar dit was nieuw en kunst zou hij hier niet aantreffen. Ging deze vent nu echt de Ötztaler mummie bekijken?

De rijen bij de kassa's waren lang, maar dat vond de man in het motorjack geen bezwaar. Hij sloot aan en kon zo de politieman in de andere rij goed in het oog houden. Hij wachtte rustig zijn beurt af, het verstand op nul, een vage gedachte aan het kamermeisje dat hij die ochtend in de gang van het

hotel klem had gelopen. Geil krengetje, ze wou best wel, had hij gemerkt. Een lachje krulde zijn dunne lippen.

In de rij naast hem zat meer schot dan in de zijne. Vervelend, dat gehang. Zijn hand ging naar zijn oor. Hij had er vandaag weer behoorlijk last van. Zijn lachje kreeg iets verongelijks. Juist op dat moment keek de politiemans om. Iemand achter hem in de rij had hem kennelijk aangesproken. Maar de blik van de politiemans was niet voor zijn achterbuur bestemd geweest maar voor hém.

De man in het leren jack hield zijn adem in, zijn glimlach bevroor. De politiemans had oogcontact gemaakt! Het zweet brak hem uit. Was hij herkend? Zijn hoofdhuid prikte. Het liefst was hij er meteen vandoor gegaan, maar dát zou zeker opvallen. Hij trok zijn kraag op en wendde zijn hoofd af.

Zijn ervaringen met het Franse equivalent van de Guardia di Finanza twee jaar geleden stonden hem nog maar al te levendig voor de geest. Die schoften hadden zijn hele verbouwde molen in Clermont-Ferrand leeggehaald en de opbrengst van de molen was met de nog onverkochte doeken rechtstreeks naar de belasting gegaan. Die doeken zouden als 'kopie van' oude meesters nog aardig wat opbrengen. Zelf mocht hij als kunstenaar vier jaar opknappen tussen ruig tuig in Marseille.

Hij staarde weer neutraal voor zich uit, terwijl zijn hart nog steeds flink tekeerging. Was de blik een blik van herkenning geweest of was het toeval dat hun blikken elkaar gekruist hadden? Zijn foto moest na zijn recente uitbraak niet alleen op alle *gendarmeries* van Frankrijk hangen, maar ook in alle kazernes van de Italiaanse *carabinieri*. Die hadden tenslotte ook nog een appeltje met hem te schillen: diefstal van religieuze voorwerpen.

Zijn plannetje om 's avonds met deze politiemans in een willekeurige bar aan te pappen en hem eens aan de tand te voelen, kon hij beter laten varen. Hij dacht er zelfs ernstig over de opdracht terug te geven.

De rij langs de met dikke rode koorden afgezette route was lang. Nog langer dan die bij de kassa. Maar Neonato, alias Albinoni, had geen haast. Het moment waar hij zo lang naar had uitgekeken, was nabij. De rij schuifelde langzaam verder.

De rug van de brede man vóór hem verdween. Neonato stapte naar voren en keek. Alle geluid viel weg. In de glazen schrijn lag de Man uit het Ijs. Een kleumend mens, een afwerende arm voor de borst. De ingedroogde huid bruin verkleurd, het hoofd grotesk vervormd in een grijns die een deel van de boventanden bloot trok.

Neonato slikte en werd door een gevoel van deernis overvallen. Zo ver van huis en zoveel millennia later geëxposeerd als publiekstrekker. Kon het obscener? Hadden ze die arme man maar niet gevonden en niet uit het smeltende gletsjerijs gehakt. Gegeneerd stond hij zijn plaats af aan de vrouw achter hem en stapte opzij.

Even wist hij niet meer waar hij was, toen functioneerden zijn oren weer naar behoren en drong het geroezemoes in diverse talen weer tot hem door. Een dichte haag van kinderen dromde wat verderop om de replica van de Man uit het Ijs, zoals hij er vijfduizend jaar geleden vermoedelijk uitgezien moest hebben, toen hij met zijn kudde rendieren of schapen door de bergen trok. In een regenmantel van grashalmen, op lamsleren schoenen met zolen van berenvel.

De kinderen wezen enthousiast. Voor Neonato was de Man uit het Ijs vooral aandoenlijk. Een kleine man, die zich bij leven had kunnen verdedigen met zijn pijl en boog en zijn dolk. Die op zijn tochten een vuurkorf bij zich had gedragen met gloeiende houtskool en als tondeldoos een boomzwam met pyriet. Die een speciale zwam op zak had bij wijze van antibioticum.

Een man die in het seizoen onderweg frambozen, bramen en sleepruimen plukte, wilde appels, noten en bessen. Een aanzienlijk man ook, in het bezit van fraai bewerkte en doeltreffende kleding, een kudde en een zuiver koperen bijl.

Nu was deze man, die door de wetenschap tot eeuwig leven veroordeeld was, vooral weerloos. Een kermisattractie, blootgesteld aan grove en brutale commentaren van pers en publiek en overgeleverd aan hun schaamteloze nieuwsgierigheid. Maar wat voor mens was hij geweest? Vriendelijk of hardvochtig? Wat waren zijn verlangens, angsten en gedachten? Had hij draken gevreesd of de Verschrikkelijke Sneeuwman?

Neonato liep door. Een maquette onder glas van de nederzetting in het dal waar de Man uit het Ijs geleefd had. Vandaar was hij dus de laatste dag van zijn leven, met zijn hond mischien wel, vertrokken op voeten die door hun omhulling iets van paardenhoeftjes hadden.

Na een maaltijd van edelhert, groente en ongedesemd speltbrood, zoals uit onderzoek van zijn sterk ingedroogde feces vast was komen te staan. Om acht uur later de dood te vinden.

Was hij met anderen op jacht gegaan om de wildvoorraad voor de familie of de stam aan te vullen? Ging het om een jachtongeluk, of moord zelfs, of waren het toch de barre weersomstandigheden geweest die de man noodlottig geworden waren? De geleerden konden het, ondanks de laatste ontdekkingen die zouden wijzen op een tweegevecht met fatale afloop, niet met elkaar eens worden.

Sommigen beweerden dat de gletsjerman in het najaar was gestorven en anderen waren ervan overtuigd dat het juist in het voorjaar gebeurd moest zijn, terwijl hij zijn kudde weidende niet ver van een oud schapenpad, waar nu nog steeds hetzelfde gras groeide als vijfduizend jaar geleden.

Wat voor weer was het geweest? Niet zo goed, als je in gedachten hield wat de man allemaal aan zijn lijf had gehad. Eerder koud dan warm, gezien die bontmuts van berenvel. Maar hij had zich wel op grote hoogte bevonden. Was hij door een lawine of een sneeuwstorm overvallen vóór hij bescherming in een kloof zocht? Velen dachten van wel.

Nu moest de mummie op reis. Terug naar Innsbruck om ge-

opereerd te worden. Het *Ospedale Generale Regionale di Bolzano*, hoe modern ook, was daar niet voor toegerust. De Oostenrijkse nationalisten waren vast van plan hem in Oostenrijk te houden. Ze zouden die querulant van een Jörg Haider, die droomde van een Groot-Tirol, aan hun zijde vinden. En op het Institut für Anatomie zouden ze Ötzi beslist graag weer in hun armen sluiten.

Er was echter nóg een geïnteresseerde partij en die vormde de belangrijkste aanleiding tot Neonato's bezoek aan de stad en de opzet van *Operatie Siegfried*.

Zeventien tunnels verder in Val Sarentina, het dal dat vlak achter de stad begon, rookte Frau Winnifred Königswinter de ene sigaret na de andere. Ze stak de peuken met elkaar aan zelfs, terwijl ze rusteloos haar blik door de *Hütte* liet dwalen. Ze was nerveus. Haar schildklier speelde weer op.

Hollanders. Onder leiding van die schoolfrik die deze streek en háár taal helaas tot zijn specialisme had gemaakt. Kwam ze dan nooit van die *Mistkerl* af? Wat al die vrouwen toch steeds weer in hem zagen? Het was ook nu weer Willem voor en Willem na.

Een wijnwandeltocht. En dat in het Sarntal! De wijnroute liep toch echt precies de andere kant op. Het tijdstip deugde ook al niet: iedereen zat nu naar de lucht te kijken in verband met de druivenpluk. Eén hagelbui en de hele oogst was weg. Maar Willem hoefde je niets te vertellen. Die wist immers altijd alles beter.

Ook nu was het weer raak. Op Willems bevel hadden ze in de namiddag de ronde over het terrein en door de gastenverblijven gemaakt. Niets ontsnapte er tijdens de inspectietocht 'in het belang van en met het oog op de veiligheid van de gasten' aan zijn aandacht.

Onvermoeibaar speurde hij met zijn beschuldigende blik het terrein af, zijn priemende wijsvinger in de aanslag, terwijl zij

haar schouders steeds lager liet zakken, haar hoofd steeds dieper boog en haar schorre doorrookte stem nog slechts een hees gefluister voortbracht.

Van de door de vakantiehulp toch zo knap aangelegde bovengrondse waterleiding (*'Mensch doch, du spinnst, ja! Legionella!'*) tot de poezenvlooiën toe en dan vooral de eitjes in de groeven van de bank vóór de Hütte (*'Nicht sauber!'*), waar de gasten bij mooi weer graag de avondmaaltijd onder de pergola genoten. Het was allemaal gezien. Met een loep soms?

Het met hout betimmerde gastenverblijf waar oude kastdeuren dwars over afgedankte trapnaaimachines als tafelblad dienden, overal had hij wat op aan te merken. *'Wahnsinn!'* Ja, je moest er niet tegenaan leunen, daar konden ongelukken van komen.

Zelfs haar aanvankelijk door hem zo geroemde goed voorziene bibliotheekje moest het tot slot ontgelden. Vol verachting had hij met een bruusk gebaar Konrad Spindlers *Der Mann aus dem Eis* van de plank getrokken en haar toegeblaft: *'Wir sind Nicht-raucher!'* Elke bladzijde stinkt naar een overvolle asbak! Kon zij dat helpen? Ze rookte nu eenmaal.

Ze zweeg murw en laf, maar één ding vroeg ze zich langzamerhand wel af: waarom was die man toch niet voor de klas blijven staan? Waarom kwam hij hier als het hem allemaal niet beviel? Omdat ze maar weinig kon vragen voor het gebodene, of om haar te vernederen? Kón er nog een andere reden zijn?

In de stad bevond de man in het leren jack zich inmiddels al geruime tijd in een café aan de overkant van de rivier. Daar waar de toeristen nooit kwamen en het gewone leven van alledag plaatsvond. Plus de handel in wapens, drugs, mensen en nog zo het een en ander.

In drugs was hij momenteel niet geïnteresseerd, maar hij had beslist een wapen nodig. Hij wilde niet tot de avond wachten. Hij moest er nu een hebben.

De man in het leren jack wilde van de klus af. Maar wat dan? Hoe kwam hij aan geld? Hij was voortvluchtig. Een overval op die chique delicatessenzaak in de binnenstad die hij een paar maal gepasseerd was en waar de klanten tot sluitingsuur stonden te popelen om van hun geld af te komen?

Ongewapend zou hem helemaal niets lukken, maar hij moest wachten, hadden ze gezegd. Er zou iemand langskomen. Het was te hopen dat het niet iemand van de politie was. Er waren hier natuurlijk geregeld invallen met alles wat er omging. Hij bestelde nog maar een *caffè* en sloot zich af voor het gejengel uit de jukebox.

Met dat gajes hier wilde hij verder niets te maken hebben. Stelletje kanslozen met louche handeltjes die bak in bak uit draaiden. Misschien dat zijn oude Hollandse makker, die hier onlangs neergestreken was, wat voor hem had... Ze hadden eerder samengewerkt. Een overval plegen was ten slotte ook niet echt zijn vak. Maar als de Hollander wist dat hij in Frankrijk gepakt, ontsnapt was en gezocht werd? Dan zou hij zijn vingers niet aan hem willen branden. Dat kon die Hollander zich eenvoudig niet permitteren.

Hij moest de knoop doorhakken en het erop wagen. Zoveel contacten had hij niet meer. 'Ik ben zo terug,' zei hij tegen de barkeeper, 'even bellen.'

De barkeeper knikte onverschillig.

De man in het leren jack zocht een beschut plekje tussen twee vervallen flatgebouwen aan de overkant van de kroeg waar hij de ingang in de gaten kon houden, en pakte zijn mobieltje. Rondscheurende jongeren, meest van allochtone afkomst, muren vol graffiti, een reclamezuil met een half afgescheurde poster van de musical *Frozen Fritz*, waarmee niemand anders dan de gletsjerman bedoeld kon zijn, snackbarverpakkingen en lege, samengeknepen frisdrankblikjes aan zijn voeten. Hij draaide een 06-nummer.

Zou hij nog altijd *charqui* kauwen, die Hollander, net als een paar jaar geleden in het reservaat?